

Stručný průvodce oddlužením aneb jak z dluhové pasti

Tento informační materiál vznikl za podpory Moravskoslezského kraje v rámci projektu Podpora rodin na Těšínsku.

Úvod

Vážení čtenáři,

v rukou držíte informační brožuru s názvem Stručný průvodce oddlužením aneb jak z dluhové pasti, která pojednává o problematice oddlužení a odráží nejčastější dotazy, se kterými se klienti na Charitu Český Těšín, respektive její poradnu obracejí. Tato publikace byla zpracována v rámci projektu „Podpora rodin na Těšínsku“ financovaného z prostředků Moravskoslezského kraje.

Projekt byl zaměřen na podporu klientek Charitního domu pro matky v tísní a návazných služeb a kladl si za cíl posílit vazbu mezi matkou a dítětem formou společných aktivit a zároveň rozvinout a upevnit návyky k samostatnému bydlení tak, aby po odchodu z azylového byly klientky schopny samostatně hospodařit a udržet si bydlení

V rámci projektu, který byl realizován v průběhu celého roku 2020, byly realizovány kurzy vaření, díky kterým se klientky naučily vařit levně a chutně z běžně dostupných potravin, dále probíhaly kreativní kurzy, kde si matky spolu s dětmi mohly vytvořit něco malého pro „radost“. V neposlední řadě probíhaly kurzy finanční a sociální gramotnosti, kde hlavním tématem, byly dluhy a způsoby jejich řešení, zejména oddlužení neboli insolvence.

Jelikož téma insolvence je velice obsáhlé a složité, zahrnuje spoustu informací, které je obtížné si zapamatovat, rozhodli jsme se pro vydání této brožury, která přináší základní vhled do dané problematiky. Vydáním této publikace usilujeme o to, aby lidé věděli, že existuje možnost, jak se z dluhové pasti dostat ven!

Brožura Vás provede oddlužením krok za krokem. Věříme, že se stane užitečným pomocníkem všem, kteří hledají cestu z dluhové pasti a chtějí začít nový život bez dluhů.

Mgr. Jana Turoňová, vedoucí sekce prevence Charity Český Těšín

Slovo lektorů

Impulzem pro vznik této informační brožury zabývající se oddlužením, byla skutečnost, že v České republice se v Centrální evidenci exekucí nachází téměř 800 tisíc lidí v exekuci, přičemž je proti nim vedeno celkem více než 4 milióny exekucí. Dle dat Exekutorské komory má exekuci také téměř 39 tisíc mladých lidí mezi 18. a 26. rokem života. A 66 tisíc dlužníků s exekucí má 65 let a více. Navíc další tisíce lidí má dluhy, které nedokáže splácet a exekuce jim reálně hrozí.

Dluhy v exekuci přitom často rostou rychleji, než kolik běžný dlužník dokáže splácet. Řada dlužníků proto nemá šanci se z dluhů vymanit. Raději pracují na černo, aby o vydělanou částku při srážkách nepřišli. Neplatí daně a odvody. Taktéž strádají i zaměstnavatelé. Předlužení zaměstnanci jsou méně motivovaní, nemají zájem o přesčas nebo pracovní postup. Předlužení ale nepředstavuje jen jeden z nejvážnějších ekonomických problémů Česka, ale i společenských. Vedle státu trpí i rodina. Předlužení lidé mají často děti, které v tomto prostředí vyrůstají a nemohou si dovolit jim zaplatit výlet se školou v přírodě nebo třeba lyžařský výcvik. Dochází ke stigmatizaci dětí, kdy přebírají nějakým způsobem vzorce a adaptaci na život v bídě a exekucích, což vede k tomu, že se v dospělosti sami ocitnou v podobných problémech. Někteří dlužníci se uchylují i ke kriminální činnosti. Můžeme tedy bez nadsázky hovořit o celospolečenském problému.

Dluhy se samozřejmě mají platit, na druhou stranu, spadnout do exekuce je v dnešní době velice snadné a může se to stát každému. Najít správné řešení není vždy jednoduché. Jednou z možností, jak tento problém vyřešit je oddlužení (insolvence). V Charitní poradně pro finanční a právní tíseň spadající pod Charitu Český Těšín se oddlužením zabýváme již od samotného vzniku Charitní poradny pro finanční a právní tíseň. Od té doby dluhového poradenství využilo 528 klientů. Insolvenční návrhy sepisujeme od roku 2017. V dubnu 2018 jsme k jejich sepisování a

podávání získali oprávnění na základě akreditace Ministerstva spravedlnosti. Za tuto dobu jsme pomohli desítkám dlužníků.

A jak to přesně probíhá, kdybyste se rozhodli navštívit Charitní poradnu pro finanční a právní tíseň? V první řadě Vám vše důkladně vysvětlíme, zodpovíme všechny Vaše dotazy, projdeme s Vámi, co vše musí návrh na povolení oddlužení obsahovat, vypočítáme Vaši nezabavitelnou částku a sdělíme, jaké dokumenty k sepisu budete potřebovat. Poté, co budeme mít všechny potřebné dokumenty, Vám bude návrh spolu s potřebnými přílohami sepsán. Nato Vám bude předložen ke kontrole Vašich údajů a je-li vše v pořádku je insolvenční návrh zaslán ke krajskému soudu. A jak dlouho to všechno trvá? Pokud máte k dispozici potřebné dokumenty, bývá návrh připraven max. do 3 dnů.

Mgr. Michal Kawulok a Mgr. Tereza Čerešňová
sociální pracovníci Charitní poradny pro finanční a právní tíseň

Obsah

1. O úpadku.....	6
2. Řešení jménem oddlužení	7
3. Jaké existují formy oddlužení?	7
4. Komu je oddlužení určeno?	8
5. Jak je to s oddlužením v manželství?	8
6. Jaké jsou podmínky pro oddlužení?.....	9
7. Jak se vypočítávají splátky pro oddlužení?	9
8. Jak dlouho oddlužení trvá?.....	10
9. Kde začít?.....	12
10. Co je potřeba k sepsání návrhu?	12
11. Co se děje po podání návrhu?	13
12. Jak úspěšně zvládnout oddlužení?	15
13. Je možné oddlužení přerušit nebo prodloužit?	16
14. Na co se oddlužení nevztahuje?.....	17
15. Plusy a mínusy oddlužení.....	17

Slovník pojmů

insolvenční rejstřík - veřejně přístupný seznam, který obsahuje informace o všech probíhajících i skončených insolvenčních řízeních. Soud v něm zveřejňuje naprostou většinu dokumentů souvisejících s oddlužením dlužníka. Uchovávány jsou zde po dobu 5 let od jeho ukončení. Mimo to jsou zde také informace o všech insolvenčních správcích.

insolvenční správce - administrátor celého insolvenčního řízení, kterého ustavuje soud. Dohlíží na průběh celého oddlužení, sepisuje majetek dlužníka, za určitých okolností na něho přechází právo s tímto majetkem disponovat, přezkoumává přihlášené pohledávky věřitelů, kontroluje dodržování podmínek stanovených soudem a přeposílá nezajištěným věřitelům finanční prostředky dlužníka.

konkurz - jeden ze způsobů řešení úpadku, jehož podstata spočívá v kompletním zpeněžení majetku dlužníka a následném poměrném uspokojení zjištěných pohledávek věřitelů. Pohledávky, které nebyly v konkurzu uspokojeny, nezanikají. Věřitelé je mohou vymáhat i po jeho ukončení.

lhůta pro podání přihlášky - dvouměsíční lhůta, během které si musí věřitel do insolvenčního řízení přihlásit svou pohledávku. Lhůta začíná běžet zveřejněním rozhodnutí o úpadku v insolvenčním rejstříku a následkem jejího zmeškání je neuspokojování pohledávky v rámci insolvenčního řízení a současně nemožnost ji po dobu insolvenčního řízení uplatnit vůči dlužníkovi jiným způsobem.

peněžní závazek - povinnost dlužníka uhradit peněžní částku věřiteli nejpozději v předem stanovené smluvní lhůtě.

věřitel nezajištěný - osoba, jejíž pohledávka vůči insolvenčnímu dlužníkovi není zajištěna (tedy není podpořena např. zástavním právem), jedná se tedy o nezajištěnou pohledávku.

věřitel zajištěný - osoba, jehož pohledávka je zajištěna majetkem náležejícím do majetkové podstaty dlužníka (např. dům v případě hypotéky).

1. O úpadku

Nacházíte se v tíživé finanční situaci? Máte dluhy, které Vám přerůstají přes hlavu? Trápí Vás exekuce? Pak je dost možné, že jste se dostali, anebo se brzy dostanete do úpadku. Úpadek představuje stav, kdy člověk, který dluží několika různým věřitelům, přestane být schopen své dluhy vůči nim řádně splácet.

Pojďme si nyní tento stav přiblížit na příběhu Petra. Petr přišel před několika lety kvůli zdravotním problémům o své dlouholeté zaměstnání. Aby měl z čeho vyžít, půjčil si tehdy 50 000 Kč a doufal, že si brzy najde zaměstnání nové. To se mu ale nepodařilo tak rychle, jak předpokládal a peníze zanedlouho došly. Půjčil si tedy znovu a pak ještě jednou. Zhruba po roce a půl si nové zaměstnání našel a opět se vrátil do práce. Jeho měsíční příjem ale nebyl příliš vysoký a nestačil na pokrytí nájemného, potravin a splátek věřitelům zároveň. Domluvil se tedy se svými věřiteli na nižších měsíčních splátkách. Zhruba po roce přišly další zdravotní komplikace a Petr musel odejít na nemocenskou. Jeho měsíční příjem se tím výrazně snížil, a tak své dluhy přestal platit úplně. Jednoduše na to neměl peníze. Na upomínky a výzvy svých věřitelů nijak nereagoval. Utěšoval se tím, že až se vrátí z nemocenské, vše se zase vrátí do normálu. To se ale nestalo. Nyní má tři exekuce a dva další dluhy, které není schopen splácet, a tak jejich výše stále vzrůstá. Dostal se do úpadku.

JAK POZNAT, JESTLI JSEM V ÚPADKU?

JSEM V ÚPADKU	HROZÍCÍ ÚPADEK	NEJSEM V ÚPADKU
<ul style="list-style-type: none">• mám alespoň dva věřitele• mám peněžité závazky po splatnosti déle než 30 dní a nejsem schopen/a je plnit	<ul style="list-style-type: none">• v blízké době přestanu být schopen/a řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků	<ul style="list-style-type: none">• několikrát jsem se o pár dní zpozdil/a s placením splátek u svého věřitele

2. Řešení jménem oddlužení

Lidem, kteří se stejně jako Petr z našeho příběhu dostali do úpadku, anebo jim hrozí, že se v něm brzy ocitnou, může v jejich nepříznivé situaci pomoci oddlužení. Oddlužení je jedním ze zákonných způsobů, jak takovou situaci vyřešit a nezvladatelné dluhy dostat pod kontrolu. Nepředstavuje však okamžité řešení. Oddlužení je proces, který vyžaduje vytrvalost a splnění náležitých podmínek. Projde-li člověk tímto procesem úspěšně, může být na jeho konci od svých dluhů do určité míry osvobozen a žít tak svůj život s pocitem, že nikde a nikomu nic nedluží. Oddlužení upravuje zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení jinak zvaný také insolvenční zákon. Jde o nejčastěji využívaný způsob řešení úpadku a my se na následujících stránkách této příručky pokusíme přiblížit jeho podstatu všem, kteří se o něj zajímají a rádi by jej využili.

3. Jaké existují formy oddlužení?

Oddlužení může probíhat buď zpeněžením majetkové podstaty, anebo splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty. Člověk žádající o oddlužení může soudu navrhnout, kterou z těchto forem preferuje, určuje ji však soud. Obě tyto formy si nyní krátce představíme:

- *Zpeněžení majetkové podstaty*

Při této formě oddlužení dochází k prodeji nemovitého i movitého majetku dlužníka. Peníze, které se prodejem získají, se pak po odečtení odměny a hotových výdajů insolvenčního správce použijí k umoření dluhů a rozdělí se ve spravedlivém poměru mezi nezajištěné věřitele.

- *Splátkový kalendář se zpeněžením majetkové podstaty*

Při této formě posílá dlužník po celou dobu oddlužení pravidelné měsíční splátky svému insolvenčnímu správci, který je po odečtení své odměny a hotových výdajů rozděljuje ve spravedlivém poměru mezi nezajištěné věřitele. V případě, že dlužník vlastní nějaký

hodnotnější majetek, např. dům či pozemky, dojde navíc k jeho zpeněžení podobně, jako u formy první. Prodej se ale nikdy nesmí vztahovat k obvyklému vybavení domácnosti, jako jsou např. postel, lednice či pračka apod. Nesmí se vztahovat ani k přiměřenému obydlí dlužníka. To je totiž za určitých podmínek před zpeněžením chráněno.

Na následujících stránkách příručky se dále budeme podrobněji zaměřovat pouze na oddlužení splátkovým kalendářem se zpeněžením majtkové podstaty. Jedná se totiž o mnohem častěji využívanou formu.

4. Komu je oddlužení určeno?

Oddlužení je určeno především pro fyzické a právnické osoby, jejichž dluhy nemají původ v podnikatelské činnosti, ale vznikly např. nesplácením spotřebitelských úvěrů či nehrazením nákladů spojených s běžným provozem domácnosti apod. Nicméně neznamená to, že by osoby, které mají dluhy z podnikatelské činnosti, nemohly oddlužení využít. Využít jej mohou ale pouze pokud věřitelé, o jejichž pohledávky jde, neprojeví s jejich oddlužením nesouhlas, případně pokud jde o pohledávky zajištěných věřitelů, anebo pohledávky, které zůstaly neuspokojeny po skončení konkurzu.

5. Jak je to s oddlužením v manželství?

Oddlužení není řešením pouze pro jednotlivce. Manželé, kteří se potýkají s dluhy, jej mohou využít společně jako pár. V případě, že se rozhodnou svou nepříznivou finanční situaci řešit touto cestou, budou mít po celou dobu svého oddlužení postavení nerozlučných společníků. Oba budou považováni za jediného dlužníka a veškeré jejich závazky a majetek bude považován za součást společného jmění manželů. Dojde tedy ke sjednocení všech jejich dluhů, bez ohledu na to, kdo je zapříčil a kdy

vznikly. Na toto postavení nebude mít vliv ani případný rozvod. I jako rozvedení budou považováni za jediného dlužníka až do skončení jejich oddlužení. Výhodou takového kroku je, že nebudou muset platit odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce každý sám za sebe, ale pouze dohromady. Je tedy velmi pravděpodobné, že během společného oddlužení splatí mnohem nižší částku, než jakou by museli splatit jednotlivě. Tuto variantu je ale třeba si důkladně promyslet a zvážit také případná rizika. Dojde-li v průběhu schváleného oddlužení k porušení povinností ze strany jednoho z manželů, důsledky ponесou oba společně a může se stát, že pro nezodpovědné jednání jednoho bude oddlužení zrušeno oběma.

6. Jaké jsou podmínky pro oddlužení?

V předchozích částech textu jsme si vysvětlili okolnosti, za jakých je možné uvažovat o oddlužení, popsali jsme si jeho formy a osoby, kterým je toto řešení nepříznivé finanční situace určeno. Nyní se pojďme podívat na to, co musí splňovat ten, kdo by se chtěl oddlužit¹. Jde v podstatě o dvě základní podmínky:

- Musí být v úpadku, anebo jím být ohrožen.
- Musí být schopen platit každý měsíc po celou dobu oddlužení odměnu a hotové výdaje insolvenčnímu správci ve výši 1 089 Kč (manželé ve společném oddlužení musí být schopni platit částku 1 634 Kč) a minimálně stejnou částku určenou věřitelům.
- Musí vyvíjet maximální snahu k co největšímu uspokojení věřitelů.

7. Jak se vypočítávají splátky pro oddlužení?

Splátky pro oddlužení se vypočítávají z čisté mzdy. Výše měsíčních splátek pro oddlužení plněním splátkového kalendáře je vymezena jako

¹ Platí v případě oddlužení formou splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty.

rozdíl mezi čistým příjmem dlužníka a jeho nezabavitelnou částkou (částkou, která dlužníkovi vždy musí zůstat). Nezabavitelná částka se skládá ze základní částky, která od 1. 7. 2020 činí 7 772,-Kč. V případě, že má dlužník manželku nebo děti, tak se tato částka navíc navyšuje o 2 591,-Kč za každou osobu. Poté se rozdíl mezi čistým příjmem a základní částkou (případně navýšenou o vyživovací povinnost) rozdělí na třetiny. A výsledná třetina se připočte k základní částce.

Příklad: Dlužník má příjem 20 000, manželku a jedno dítě. Jeho základní částka (7 772,-Kč) navýšena o dvě vyživovací povinnosti (2 x 2 591,-Kč) činí 12 954,-Kč. Poté se jeho rozdíl mezi čistým příjmem (20 000,-Kč) a základní částkou (12 954,-Kč), který činí 7 046,-Kč (20 000 – 12 954) rozdělí na třetiny, což činí 2 348,-Kč. A tato jedna třetina (2 348,-Kč) se připočte k základní částce (12 954,-Kč), což činí 15 302,-Kč. Výsledek: Dlužníkovi s čistým příjmem 20 000,-Kč, manželkou a jedním dítětem zůstává nezabavitelná částka 15 302,-Kč. Jeho srážka pro účely insolvence bude proto činit 4 698,-Kč.

Výpočet splátky pro oddlužení je možné provést také na webových stránkách <https://insolvence.justice.cz/kalkulator-splatek/>.

V případě, že by srážka dlužníka byla nižší než cca 2 200,-Kč (odměna a hotové výdaje insolvenčnímu správci ve výši 1 089 Kč a minimálně stejná částka určená věřitelům), případně by neměl srážky žádné (nízký nebo žádný příjem), má dlužník možnost uhradit splátku prostřednictvím dárce. Jedná se o člověka, který uzavře s dlužníkem darovací smlouvu na zasílání pravidelné měsíční částky pro dorovnání minima do insolvence.

8. Jak dlouho oddlužení trvá?

Délku trvání oddlužení si člověk nevybírání. Není ani pro všechny stejná, může se lišit v závislosti na tom, jak vysoké má člověk dluhy, jaký je jeho příjem a jaká je tedy výše jeho měsíčních splátek. Roli hraje také případný

starobní či invalidní důchod. Obecně se dají rozlišit tři varianty délky trvání oddlužení²:

- *Pět let*

Nejdelší možná varianta oddlužení je standardně pětiletá. Aby bylo oddlužení po 5 letech úspěšné, musí dlužník ke splacení svých dluhů vynaložit veškeré úsilí, které je po něm možné spravedlivě požadovat. Povede-li se mu během této doby zaplatit alespoň 30 % svých dluhů, má se za to, že potřebné úsilí vynaložil a zbytek mu může být odpuštěn. Nedosažení této hranice však neznamená automaticky nezdar. V případě, že dlužník zaplatí méně než 30 %, bude soud zjišťovat, zda se během svého oddlužení dostatečně snažil a udělal vše proto, aby zaplatil to, co bylo v jeho silách. Dospěje-li ke kladnému závěru, může i tak dojít k prominutí zbývající dlužné částky.

- *Tři roky*

Existuje také kratší, tříletá, varianta oddlužení. Zaplatí-li dlužník během tří let alespoň 60 % svých dluhů, může být jeho oddlužení úspěšně ukončeno již po uplynutí této doby. Mimo to je tříletá varianta automaticky určena všem dlužníkům ve starobním důchodu a dlužníkům invalidním ve II. či III. stupni. Tito lidé mohou být při splnění všech náležitých podmínek oddlužení po třech letech bez nutnosti splatit 60 % svých dluhů.

- *Po zaplacení 100 %*

Během oddlužení je možné zaplatit vždy maximálně 100 % svých dluhů. To znamená, že v momentě, kdy dlužník splatí 100 % dluhů, včetně odměny určené insolvenčnímu správci, bude jeho oddlužení úspěšně ukončeno, bez ohledu na to, jak dlouho trvalo.

² Platí v případě oddlužení formou splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty.

9. Kde začít?

Splňuje-li člověk podmínky pro oddlužení a rozhodne-li se, že chce svou nepříznivou finanční situaci řešit tímto způsobem, bude si muset v první řadě domluvit schůzku s odborníkem, který s ním jeho situaci prodiskutuje a následně za něj sepíše a podá insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení. Tyto návrhy totiž mohou sepisovat a podávat pouze osoby, které mají akreditaci pro poskytování služeb v oblasti oddlužení, mezi které patří také Charita Český Těšín, dále advokáti, notáři, insolvenční správci, anebo soudní exekutoři. Sám za sebe si člověk tento návrh může sepsat a podat pouze v případě, že má právnické či ekonomické magisterské vzdělání, anebo vykonal zkoušku insolvenčního správce.

Co se týče poplatků za sepsání a podání návrhu, osoby s akreditací pro poskytování služeb v oblasti oddlužení musí tyto úkony provádět úplně zadarmo. Advokáti, notáři, insolvenční správci a soudní exekutoři si za tyto úkony mohou účtovat odměnu v maximální výši 4 000 Kč + DPH (v případě společného oddlužení manželů jde maximálně o 6 000 Kč + DPH). Úhradu této odměny však nesmí žádat přímo po dlužníkovi před zahájením insolvenčního řízení a rozhodnutím o úpadku. Musí si tuto částku přihlásit do insolvenčního řízení jako pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou. Jinými slovy, neměli by po dlužníkovi, který je požádal o sepsání a podání návrhu chtít, aby odměnu za jejich práci zaplatil předem přímo jim.

10. Co je potřeba k sepsání návrhu?

K tomu, aby mohla vybraná osoba sepsat a podat za dlužníka insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení, bude potřebovat určité informace a dokumenty. Patří mezi ně především následující:

- doklady prokazující to, že má dlužník alespoň dva věřitele a dva závazky po splatnosti (např. exekuční příkaz, předžalobní výzva, splátkový kalendář apod.)
- potvrzení o příjmech za posledních 12 měsíců (např. výplatní pásky, potvrzení o vyplácení důchodu, o pobírání sociálních dávek apod.)
- výpis z rejstříku trestů, který nesmí být starší než tři měsíce
- seznam svého majetku
- pracovní smlouva, DPČ, DPP, potvrzení o vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání
- rodné listy osob, vůči kterým má dlužník vyživovací povinnost
- rozhodnutí o výživném, bylo-li stanoveno

Tento výčet dokumentů potřebných k sepsání návrhu nemusí být konečný. Jeho skladba se vždy bude více či méně lišit v závislosti na situaci konkrétního jednotlivce.

11. Co se děje po podání návrhu?

Insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení se standardně podává ke Krajskému soudu, v jehož obvodu má dlužník bydliště či sídlo. Soud má povinnost tento návrh spolu s vyhláškou o zahájení insolvenčního řízení zveřejnit v Insolvenčním rejstříku nejpozději do tří dnů od doručení návrhu.

Poté rozhoduje o tom, zda je dlužník v úpadku a jakým způsobem bude jeho úpadek řešen. Dojde-li k závěru, že dlužník je v úpadku a nejlepším možným řešením je oddlužení, vydá o tom rozhodnutí, které taktéž zveřejní v Insolvenčním rejstříku. Součástí tohoto rozhodnutí je mimo jiné výzva pro věřitele dlužníka k tomu, aby své pohledávky řádně přihlásili do insolvenčního řízení ve lhůtě dvou měsíců. Nestihne-li některý z věřitelů dlužníka přihlásit svou pohledávku ve stanovené lhůtě, jeho šance na vymožení dlužných peněz značně klesne. Bude-li totiž oddlužení

dlužníka úspěšné, dojde na jeho konci k osvobození od nutnosti platit zbývající dluhy a pohledávka takového věřitele tak zůstane neuspokojena.

Společně s povolením oddlužení určí soud dlužníkovi také jeho insolvenčního správce. Správce hraje v oddlužení důležitou roli. Poté, co ho soud ustanoví do funkce, provede soupis veškerého movitého i nemovitého majetku dlužníka a přezkoumá přihlášené pohledávky věřitelů. Zkontroluje, zda si věřitelé přihlásili to, na co mají skutečně nárok. V případě, že by některá z přihlášených pohledávek nebyla co do pravosti, výše či pořadí správná, může ji popřít. O přezkumu vypracuje zprávu, do níž uvede své a dlužníkově stanovisko ke každé přihlášené pohledávce. Vypracuje také zprávu pro oddlužení, ve které mimo osobních a majetkových poměrů dlužníka popíše také předpokládané plnění věřitelům u jednotlivých forem oddlužení a některou z nich doporučí. Obě tyto zprávy poté zašle soudu, který je vyhláškami zveřejní v Insolvenčním rejstříku.

Soud zprávu o přezkumu a zprávu pro oddlužení poté vyhláškami zveřejní v Insolvenčním rejstříku. Pokud nejsou ze strany věřitelů námitky, soud rozhodne o schválení oddlužení dlužníka, určí formu, kterou bude probíhat a stanoví povinnosti dlužníkovi, plátcí jeho mzdy i insolvenčnímu správci. Své rozhodnutí zveřejní v Insolvenčním rejstříku a teprve tímto krokem dojde k zahájení samotného oddlužování dlužníka.

Insolvenční rejstřík je dostupný na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti www.justice.cz.

12. Jak úspěšně zvládnout oddlužení?

Během oddlužení musí dlužník plnit zejména tyto povinnosti:

- musí být schopen splácet měsíčně alespoň 2 200,-Kč pro účely insolvence (odměna a hotové výdaje insolvenčnímu správci ve výši 1 089 Kč a minimálně stejná částka určená věřitelům), ať už sám nebo s pomocí dárce – člověka, který mu pomáhá hradit měsíční splátky
- vyvíjet maximální snahu k co největšímu uspokojení věřitelů - vykonávat výdělečnou činnost, nezatajovat žádný z příjmů a vydat správci jiné mimořádné příjmy nad rámec splátkového kalendáře (např. pokud by zdědil peníze v průběhu trvání oddlužení)
- hlásit insolvenčnímu správci veškeré podstatné změny - změnu bydliště či zaměstnání, nástup na nemocenskou, narození dítěte
- znovu se nezadlužovat - nepřijímat nové závazky, které by nemohl v době jejich splatnosti splnit

Následně dlužník splní oddlužení, jestliže uhradí 100 % svého dluhu (které je v průběhu oddlužení „zamražené“), nebo během 3 let zaplatí alespoň 60 % dluhu, nebo během 5 let zaplatí 30 % svého dluhu, nebo

vynaloží veškeré úsilí, které po něm bylo možné spravedlivě požadovat, aby zaplatil pohledávky věřitelů.

Zároveň starobní důchodci, invalidní důchodci (II. a III. stupně) a osoby, jimž dluhy vznikly alespoň ze dvou třetin jejich výše před dosažením 18 let jejich věku, splní oddlužení, pokud během 3 let vynaloží veškeré úsilí, které bylo možné spravedlivě požadovat, aby zaplatili své dluhy, a soud oddlužení nezruší po dobu 3 let od jeho schválení.

13. Je možné oddlužení přerušit nebo prodloužit?

Oddlužení je možné přerušit a to až na jeden rok. Přerušit průběh oddlužení lze ale pouze jednou za celou dobu oddlužení a jen z důležitých důvodů, kterými může být např. plánovaný lékařský zákrok či nezbytné léčení, úraz, zahraniční mise s cílem vydělat dostatečné prostředky, péče o osobu blízkou, rodičovská dovolená a s tím spojený pokles příjmu, ztráta zaměstnání apod. Jakmile důvod přerušení odpadne, rozhodne insolvenční soud (i bez návrhu) o pokračování v oddlužení. Přerušená doba se nezapočítává do doby 3, resp. 5 let z hlediska splnění oddlužení (a fakticky se tak oddlužení o dobu přerušení prodloužuje).

Oddlužení je možné i prodloužit. Dlužník, který se tak přiblíží v uspokojování svých věřitelů hranici 60%, ale již je zřejmé, že tuto hranici „nepokoří“ v době 3 let od schválení oddlužení, může před uplynutím této doby požádat soud, aby mu „sledované“ období prodloužil např. ještě o 3 měsíce, v nichž této hranice bezpečně dosáhne. Nebýt této možnosti, dlužník plnící na konci 3letého období jen na 55 % (namísto zákonem předpokládaných 60 %) by volně „proplul“ do oddlužení 5letého, aniž by s tím mohl cokoliv udělat. Takto dlužník splní oddlužení v hranici 60% např. za 3 roky a 3 měsíce. Stejně tak to platí i v případě oddlužení trvajících 5 let a jeho povinnosti uhradit 30% dluhu. Dlužník si tak může oddlužení protáhnout až na 5,5 roku, aby dokázal uhradit 30% dluhu a nemusel soudu dokazovat dostatečnou snahu.

O přerušení či prodloužení oddlužení rozhoduje insolvenční soud na návrh dlužníka.

14. Na co se oddlužení nevztahuje?

Oddlužení se vztahuje na drtivou většinu dluhů, nicméně existují výjimky, u nichž není osvobození od úhrady zbytku dluhů možné. Jedná se o tyto pohledávky:

- výživné
- pohledávky zajištěných věřitelů, jestliže nedošlo v průběhu insolvenčního řízení k prodeji předmětu zajištění (např. dům, na který je vázána hypotéka)
- peněžitý trest nebo jiné majetkové sankci uložené dlužníkovi v trestním řízení za úmyslný trestný čin
- náhrady škody způsobené na zdraví a způsobené úmyslným porušením právní povinnosti
- pohledávky (dluhy) vzniklé po povolení oddlužení

15. Plusy a mínusy oddlužení

- Dluhy už nerostou (dluhy se po vstupu do insolvence „zamrazí“ a nerostou o žádné úroky, penále apod.).
- Skončí tlak ze strany věřitelů a stres spojený s předlužením.
- Snížení administrativy pro zaměstnavatele (oproti zaměstnanci s exekucemi).
- Možnost odpuštění značné části dluhu.
- Zastavení výkonu exekuce.
- Vidina konce zadluženosti.

- Hrazení poplatku insolvenčního správce (1 089,-Kč/měsíčně).
- Dlužník je zveřejněn v insolvenčním rejstříku.
- Během oddlužení si musí dlužník dávat pozor, aby neměl zpoždění s dalšími platbami více než 30 dní (poplatky, pokuty, nájem apod.), jinak hrozí zrušení oddlužení a konkurz.
- O něco vyšší srážky než v exekuci.

Vzor insolvenčního návrhu

Návrh na povolení oddlužení

I. Označení soudu a spisová značka

Soudu

Spis. značka **INS** /

II. Druh návrhu

Návrh na povolení oddlužení dlužník spojuje s insolvenčním návrhem: Ano Ne

Společný návrh manželů na povolení oddlužení: Ano Ne

Manžel / manželka v insolvenčním řízení: Ano Ne

Navrhovaný způsob oddlužení:

III. Identifikace dlužníka

Fyzická osoba Právnícká osoba

IV. Identifikace osoby oprávněné jednat za dlužníka

Osoba oprávněná jednat za dlužníka je: Ano Ne

VI. Podrobný popis okolností, z nichž lze usuzovat na vyšší hodnoty plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé dlužníka včetně odůvodnění schopnosti splnit podmínku podle § 395 odst. 1 písm. b) InsZ

Počet dlužníkem vyživovaných osob:

Výživné stanovené soudem (celková výše / počet osob): Kč

Výše dlužného výživného: Kč odhadovaná

Výše odměny sepisovatele návrhu na povolení oddlužení: Kč

VII. Údaje o všech příjmech dlužníka za posledních 12 měsíců

Celková výše příjmů: Kč

VIII. Očekávané příjmy dlužníka v následujících 12 měsících

Celková výše příjmů: Kč

IX. Dřívější insolvenční řízení dlužníka

Dřívější insolvenční řízení dlužníka: Ano Ne

X. Návrh na stanovení jině než zákonem určené splátky

Navrhují, aby soud stanovil nižší, než zákonem určené splátky: Ano Ne

XI. Zahraniční věřitelé z EU			
Dlužník má věřitele se sídlem, bydlištěm nebo obvyklým místem pobytu v jiném členském státě Evropské unie:			☐ Ano ☐ Ne
XII. Seznam příloh			
Přílohy:			
Č.:	Název přílohy:	Jméno souboru:	Velikost: <input data-bbox="1300 488 1321 517" type="button" value="+"/>
Zde uveďte další přílohy:			
Č.:	Název přílohy:	<input data-bbox="1300 584 1321 613" type="button" value="+"/>	
Dlužník prohlašuje, že údaje uvedené v návrhu na povolení oddlužení a v jeho přílohách jsou pravdivé.			
XIII. Podpis			
Podpisem stvrzuje:			
V	<input type="text"/>	Dne	<input type="text"/>
Titul před:	Jméno:	Příjmení:	Titul za:
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
			Podpis: <input data-bbox="1002 786 1305 931" type="text"/>

Charitní poradna pro finanční a právní tíseň
 Ostravská 284, 737 01, Český Těšín
 Tel.: +420 603 287 231
 e-mail: jana.turonova@ceskytesin.charita.cz